

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

อตตानญเจ ปิยं ชณฺญา รุกเขยฺย นํ สุรกุชิตํ
 ตินฺนุณฺณเมณฺวตฺรํ ยามํ ปฏิชฺคฺเคยฺย ปณฺหิตฺโตติ ฯ

ตตถ ยามนฺติ สตุถา อตฺตโน ฐมฺมิสุสฺสรตฺยา เจว เทสนากุสลตฺยา จ อิชฺ ตินฺนุณฺ
 วยานํ อนุวตฺรํ วยํ ยามนฺติ กตฺวา หสฺเสติ ฯ ตสฺมา เอวเมตถ อตฺโต เวทิตพฺโพ สเจ
 อตฺตานํ ปิยํ ชานเยย รุกเขยฺย นํ สุรกุชิตํ ยถา โส สุรกุชิตो โหติ เอวนฺตํ รุกเขยฺย ฯ
 ตตถ สเจ คิหิ สมานํ อตฺตานํ รุกฺขิสฺสามิติ อุปริ ปาสาทตฺเล สฺสํวตํ คพฺภํ ปวิสิตฺวา
 สมฺปนฺนรฺกฺโข หุตฺวา วสนฺโตปิ ปพฺพชิตฺโต หุตฺวา สฺสํวเต ปิทฺทิตฺทวาวราวตฺปาเน เลณ
 วิหรนฺโตปิ อตฺตานํ น รุกฺขติเยว ฯ คิหิ สมานํ ปน ยถาพลํ ทานสิลาหิณิ ปุณฺณานิ กโรนฺโต
 ปพฺพชิตฺโต วา ปน วตฺตปฺปฏิวตฺตปฺริยตฺติมฺนสิกาเรสุ อุตฺตํ อปชฺชนฺโต อตฺตานํ รุกฺขติ
 นาม ฯ เอวํ ติสฺ วเยสุ อสฺกโกนฺโต อณฺวตฺรสมฺมึปิ วเย ปณฺหิตฺตปฺริโส อตฺตานํ ปฏิชฺคฺคฺติเยว ฯ
 สเจ หิ คิหิปฏิโต ปจฺมวเย ชิจฺจทาปสฺตตฺยา กุสลํ กาทํ น สกฺโกติ ฯ มชฺฉิมวเย อปฺปมตฺเตน
 หุตฺวา กุสลํ กาทพฺพํ ฯ สเจ มชฺฉิมวเย ปุตฺตทหํ ไปเสนฺโต กุสลํ กาทํ น สกฺโกติ
 ปจฺฉิมวเย กาทพฺพเมว ฯ เอวํปิ เตน อตฺตา ปฏิชฺคฺคฺติโต ว โหติ ฯ เอวํ อภิโรนฺตสฺส ปน
 อตฺตา ปิโย นาม น โหติ อปายปฺรายนเมว นํ กโรติ ฯ (ธมฺมปทฺฐกถาย ฉฺฉุโจ
 ภาโค/หน้า๔)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธ์ไทย

(สตุถา สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ คาทํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อาท)

เจ คัฟฺทํ ปริกฺกปฺตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ชนฺดา ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน ชนฺดา ปิยํ สมฺภาวน ใน ชนฺดา โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน รกฺเขยฺย ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ อตฺตํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน รกฺเขยฺย สุรฺกฺขิตํ วิกตฺกมฺม ใน กตฺวา ๑ กิริยาเสสน ใน รกฺเขยฺย ปณฺหิตอ สยกตฺตา ใน ปฏฺิซฺคฺเคยฺย ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ติณฺณํ วิเสสน ของ ยามํ ๑ นิทฺธารณ ใน อณฺฺตฺรํ ยามํ อณฺฺตฺรํ ยามํ นิทฺธารณิย อณฺฺตฺรํ วิเสสน ของ ยามํ ๑ อจฺจนฺตฺสึยค ใน ปฏฺิซฺคฺเคยฺย อิติ คัฟฺทํ สฺรูป ใน อิมํ คาทํ ๑

สตุถา สยกตฺตา ใน ทสฺเสติ ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ คาทายํ ๑ ภินฺนาธาร ใน อิท ปเท ยามํ สฺรูป ใน อิติ ๑ คัฟฺทํ สฺรูป ใน อิท ปเท อตฺตโน ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน ฌมฺมิสฺสรตฺตาย และ เทสนากุสฺลตฺตาย ๑ เหตุ ใน ทสฺเสติ จ สองคัฟฺทํ ปทสฺมฺจฺยตฺถ เข้ากับ อตฺตโน ฌมฺมิสฺสรตฺตาย และ เทสนากุสฺลตฺตาย เอว คัฟฺทํ อวธารณ เข้ากับ จ คัฟฺทํหน้า อิท วิเสสน ของ ปเท ๑ อธาร ใน ทสฺเสติ ติณฺณํ วิเสสน ของ วยานํ ๑ นิทฺธารณ ใน อณฺฺตฺรํ วยํ ๑ นิทฺธารณิย อณฺฺตฺรํ วิเสสน ของ วยํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ทสฺเสติ ยามํ สฺรูป ใน อิติ ๑ คัฟฺทํ อาการ ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน ทสฺเสติ ๑

ตสฺมา เหตุ ใน เวทิตฺพฺโพ อตฺโถ วฺตฺตกมฺม ใน เวทิตฺพฺโพ ปณฺหิตเตน อนภิตกตฺตา ใน เวทิตฺพฺโพ ๑ กิตบทกมฺมวาทก เอวํ คัฟฺทํ กิริยาวิเสสน ใน เวทิตฺพฺโพ เอตฺถ วิเสสน ของ คาทายํ ๑ ภินฺนาธาร ใน อตฺโถ

สเจ คัพพ์ ปริกปฺตถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ชานเยย ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก
 อตฺตานํ อวฺตตกมฺม ใน ชานเยย ปิยํ สมฺภาวน ใน ชานเยย โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ
 สยกตฺตา ใน รกฺเขยฺย สองบฺท ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ อตฺตานํ ๆ
 อวฺตตกมฺม ใน รกฺเขยฺย สรฺกฺขิตํ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน รกฺเขยฺย
 รกฺเขยฺย นํ สุรฺขิตํ วิวริย ใน ยถา โส สุรฺกฺขิตฺโต โหติ เวนฺนตํ รกฺเขยฺย ยถา โส สุรฺกฺขิตฺโต
 โหติ เวนฺนตํ รกฺเขยฺย วิวรณ

โส วิเสสน ของ อตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก
 ยถา คัพพ์ ปการตฺถ สุรฺกฺขิตฺโต วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ เหวํ คัพพ์ ปการตฺถ ตํ วิเสสน
 ของ อตฺตานํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน รกฺเขยฺย ๆ

สเจ คัพพ์ ปริกปฺตถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน น รกฺขติ น คัพพ์ ปฏฺิเสช ใน
 รกฺขติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปุคฺคฺโล ๆ
 นิทฺธารณีย คีหิ วิกตฺติกตฺตา ใน สมานो สมานो กิตฺติ วสนฺโต กิตฺติ วิรฺหนฺโต กิตฺติ
 อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคฺโล อหํ สยกตฺตา ใน รกฺขิสฺสามิ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก
 อตฺตานํ อวฺตตกมฺม ใน รกฺขิสฺสามิ อิติ คัพพ์ อาการ ใน จินฺนเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
 ใน ปวิสิตฺวา อฺปฺริ ภินฺนาชาร ใน ปาสาทเตเล ๆ อฺปฺลิลลสิกาชาร ใน คพฺภํ สฺสํวฺเต วิเสสน
 ของ คพฺภํ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสนฺโต สมฺปนฺนรกฺโข
 วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วสนฺโต ปี สองคัพพ์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ
 อฺปฺริ ปาสาทเตเล ฯลฯ หุตฺวา วสนฺโต และ สฺสํวฺเต ปิทฺทิตฺทวารวาทปาเน เลณ วิรฺหนฺโต
 ปพฺพชิตฺโต วิกตฺติกตฺตา ใน น หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วิรฺหนฺโต สฺสํวฺเต กิตฺติ
 ปิทฺทิตฺทวารวาทปาเน กิตฺติ วิเสสน ของ เลณ ๆ วิสยาชาร ใน วิรฺหนฺโต อตฺตานํ
 อวฺตตกมฺม ใน น รกฺขติ เหว คัพพ์ อวชารณ เข้ากับ รกฺขติ ๆ

วา ปน สองคัพพ์ นิปาตสมฺห ปพฺพชิตฺโต วิกตฺติกตฺตา ใน สมานो ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
 ของ ปุคฺคฺโล วตฺตปฺปฏิวตฺตปฺริยตฺติมนสิกาเรสุ ภินฺนาชาร ใน อฺสฺสํกํ ๆ อวฺตตกมฺม
 ใน อาปชฺชนฺโต อตฺตานํ อวฺตตกมฺม ใน รกฺขติ นาม คัพพ์ สณฺณาชิตก เข้ากับ รกฺขติ ๆ

ปณฺทิตฺตฺปฺริโส สยกตฺตา ใน ปฏฺิษคฺคตฺติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เหวํ คัพพ์
 กิริยาวิเสสน ใน อสฺกโกหนฺโต ติสฺสุ วิเสสน ของ วเยสุ ๆ อาชาร ใน อสฺกโกหนฺโต ๆ วิเสสน
 ของ ปณฺทิตฺตฺปฺริโส (หรือ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปณฺทิตฺตฺปฺริโส) อณฺณตฺตรสฺมึ วิเสสน ของ
 วเย ปี คัพพ์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อณฺณตฺตรสฺมึ วเย อาชาร ใน ปฏฺิษคฺคตฺติ อตฺตานํ
 อวฺตตกมฺม ใน ปฏฺิษคฺคตฺติ เหว คัพพ์ อวชารณ เข้ากับ ปฏฺิษคฺคตฺติ ๆ

ที ศัพท์ วาทยารมก สเจ ศัพท์ ปริกปรตุด ปุคโคโล สยกตดา ใน น สกโกติ
 น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกโกติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาก คีหิภูโต วิเสสน ของ ปุคโคโล
 ปจมวเย อาธาร ใน น สกโกติ จิหพาปสุตตาย เหตุ ใน น สกโกติ กุสล อุตตกมม
 ใน กาทู ๆ ตุมตถสมปทาน ใน น สกโกติ

กุสล อุตตกมม ใน กาทพพ เตน วิเสสน ของ ปุคโคเลน ๆ อนนิตกตดา ใน
 กาทพพ ๆ กิตบท กมมวาก มชฌิมวเย อาธาร ใน กาทพพ อปรมตเตน วิกติกตดา ใน
 หุตวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน กาทพพ ๆ

สเจ ศัพท์ ปริกปรตุด ปุคโคโล สยกตดา ใน น สกโกติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน
 สกโกติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาก มชฌิมวเย อาธาร ใน น สกโกติ ปุตตทาร์
 อุตตกมม ใน โปเสนโต ๆ วิเสสน ของ ปุคโคโล (หรือ อพฆนตรกิริยา ของ ปุคโคโล)
 กุสล อุตตกมม ใน กาทู ๆ ตุมตถสมปทาน ใน น สกโกติ

กุสล อุตตกมม ใน กาทพพ เตน วิเสสน ของ ปุคโคเลน ๆ อนนิตกตดา ใน
 กาทพพ ๆ กิตบท กมมวาก ปจฌิมวเย อาธาร ใน กาทพพ เอว ศัพท์ อวธารณ
 เข้ากับ กาทพพ ๆ

อตตา สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาก เอว ศัพท์ ปการตุด ปี ศัพท์
 อเปกขตุด เข้ากับ เอว เตน วิเสสน ของ ปุคโคเลน ๆ อนนิตกตดา ใน ปฏิชคฺคิโต ๆ
 วิกติกตดา ใน โหติ ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปฏิชคฺคิโต ๆ

ปน ศัพท์ ปกษนตรไซตก อตตา สยกตดา ใน น โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน
 โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาก ปุคคฺลสฺส อนาทร ใน อกโรนตสฺส เอว ศัพท์ กิริยวิเสสน
 ใน อกโรนตสฺส ๆ อนาทรกิริยา ปีโย วิกติกตดา ใน โหติ นาม ศัพท์ สณฺญาไซตก
 เข้ากับ ปีโย

โส วิเสสน ของ ปุคโคโล ๆ สยกตดา ใน กโรติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาก
 อปายปรายน วิกติกมม ใน กโรติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อปายปรายน น วิเสสน
 ของ อตตาน ๆ อุตตกมม ใน กโรติ (อติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต) ๆ

พระเทพปัญญาเมธี ชวนปญโญ วัดไตรมิตรวิทยาราม
 สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ.
 ตรวจแก้.